

GLADIOLUS IRIS

87

**ČZS - Základní
specializovaná
organizace pěstitelů
mečíků a kosatců
v Novém Jičíně**

GLAD IRIS

ROČNÍK XXIV

ČÍSLO 87

LÉTO 1992

Neprodejně, zdarma.

Pro vlastní potřebu svých členů vydává základní specializovaná organizace pěstitelů mečiků a kosatců ČZS se sídlem v Novém Jičíně.

Řídí redakční rada ve složení:

Miroslav Benda, Josef Heroudek, Henryk Kiedroň (předseda), Helena Kubičková. Zodpovědný redaktor Vlastimil Novák.

OBSAH

str.

Zpráva z výroční členské schůze	2
Informace o celostátní výstavě	4
Novinky mečiků pro rok 1992	5
Jak skladuji mečiky	8
K výživě mečiků	9
Pěstování mečiků pro výstavy	10
Společenská kronika	16

ZPRÁVA Z VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE

Ve dnech 22. - 23. 2. 1992 se konala výroční členská schůze naší základní specializované organizace GLADIRIS.

První den, sobota 22. 3., měl tradičně neformální charakter. Od 10 hod. se sjížděli členové do sálu Společenského domu v Otrokovicích, kde probíhala tradiční burza hlíz mečíků a dalšího pěstitelského materiálu. Sobota byla věnována neformálním diskuzím a setkáním přátel, kteří jako obvykle získali řadu novinek a opět odložili na příští sezonu své přesvědčení zúžit sortiment.

Výroční schůze, které se letos zúčastnilo 67 členů, proběhla v neděli dopoledne s tímto programem:

1. Zahájení
2. Volba mandátové a návrhové komise
3. Zpráva o činnosti a perspektivách organizace
4. Zpráva o hospodaření organizace
5. Revizní zpráva
6. Návrh rozpočtu pro r. 1992
7. Předání ocenění Gladiris za sezonu 1990
8. Volba člena výboru
9. Diskuze
10. Usnesení a závěr

Ve **výroční zprávě** předseda organizace ing. Jaroslav Ponec hovořil o tom, že viditelný útlum činnosti se nevyhnul ani naší organizaci. V současné době změn je určitý útlum činnosti zájmových organizací všeobecným jevem - mnozí řeší otázky natolik zásadní, že na koničky jim zbývá málo času. Na druhé straně tyto změny otvírají nové šance také v rozvoji naší záliby. Kontakty se zahraničím, bohatší než dříve, nás znovu přesvědčují, že naše mečíkářství má výborné pozice v evropském měřítku. Řada pěstitelů se začíná svoji zálibou zabývat profesionálně, což samozřejmě mění podmínky ale také otvírá další možnosti. Tito komerční pěstitelé a rodinné firmy patrně nepůjdou cestou masové produkce laciných hlíz, ale své ambice budou hledat, podobně jako např. některé americké rodinné firmy, v určité výlučnosti a kráse zahrádkářských odrůd. Jejich úspěchy budou proto vždy souviset s všeobecnou úrovní mečíkářství u nás, budou záviset na produkci zajímavých odrůd amatérského novošlechtění, jejich pěstování jsou zahrádkáři ochotni a schopni věnovat více péče než ve standardní velkovýrobě. Bylo by proto velmi krátkozraké, kdybychom zaujatí komerčními zájmy připustili úpadek naší činnosti, vymkla se nám z ruky agenda novošlechtění a spřetrhaly nitky kontaktů a spolupráce, které v naší organizaci existují.

S touto problematikou úzce souvisí i osud výročních výstav. Výstavy jsou v poslední době ztrátové, jejich význam je však nezastupitelný. Je to jediná příležitost k setkání širokého okruhu pěstitelů a milovníků mečíků v plné sezóně nad květy, které bychom jinak znali pouze z popisů, mají velký význam pro propagaci těch nejmodernějších

a nejkrásnějších odrůd. Výstav tohoto rozsahu není mnoho ani v zahraničí. Udělejme vše pro to, aby celostátní a regionální výstavy mečíků nezanikly.

Současné vysoké náklady na výstavy vedly výbor k návrhu, který pak schválila členská schůze, upustit od proplácení květů vystavovatelům. Někteří přátelé, kteří se účastnili zahraničních výstav informovali o tom, že tam je naopak běžný poplatek za poskytnutí výstavního místa.

Dále se ve výroční zprávě hovořilo o zpravodaji Gladiris. Již předchozí členská schůze zavázala členy přispět k jeho pestřejšímu obsahu. Došlo však ještě ke zúžení dopisovatelů zpravodaje, který se díky tomu dostal do časového skluzu. Proto úkol pro všechny, kdož mohou stránky zpravodaje obohatit svými poznatky a zkušenostmi trvá: pište do zpravodaje!

Letos počítáme s vydáním 3 čísel zpravodaje a kompletního registru československého novošlechtění.

Na základě ústní informace z jednání na ÚV ČZS získala organizace GLADIRIS statut okresního výboru pro svoji specializaci. Znamená to, že odbory mohou být samostatnými ZO nebo dále pracovat jako oblastní odbory. Závisí to na jejich rozhodnutí a v neposlední řadě na funkcionářském aktivu, který mají k dispozici. S ÚV ČZS a OV ČZS v Novém Jičíně budou projednány všechny náležitosti související se změnou statutu.

V závěru zprávy apeloval předseda organizace na všechny členy, aby podle svých možností pomohli při překlenutí současného obtížného období. Jsme přesvědčeni, že nebude trvat dlouho, tím spíše, že známky určitého ožívování zájmové činnosti jsou patrné již v současnosti.

Zpráva o hospodaření přednesená pokladníkem ing. Janem Lubojackým konstatovala, že hospodaření organizace je v posledních letech ztrátové a rovněž pro rok 1992 byl schválen ztrátový rozpočet, který je však zatím kryt finančními rezervami organizace. Po stabilizaci činnosti organizace v nových podmínkách bude nutné přijmout opatření opatření k jeho vyrovnání.

Po přednesení uvedených zpráv byly předány ceny Gladiris za sezonu 1990 /uveřejněny ve zpravodaji č. 86/.

Členská schůze zvolila staronovým členem výboru Petra Mimránka, který se bude od r. 1992 zabývat registrací odrůd amatérského novošlechtění.

V diskuzi, která byla stručnější než obvykle, zazněly názory, které zdůrazňovaly nutnost zabránit útlumu činnosti, o financování a finančních problémech organizace, o skluzu v registraci odrůd a vydávání zpravodaje, který je nutno vyrovnat. Byla zdůrazňována snaha o udržení celostátní výroční výstavy, která je letos plánována v Luhačovicích.

Na závěr výroční členská schůze přijala toto usnesení:

1. VČS schvaluje:

- a) zprávu o činnosti za rok 1991
- b) zprávu o hospodaření za rok 1991
- c) revizní zprávu
- d) rozpočet na r. 1992

2. VČS ukládá členům:

- a) zaplatit členské příspěvky do 30. 6. 1992
- b) osobním příspěvím rozvíjet práci místních organizací a odborů
- c) podle svých možností přispívat do zpravodaje GLADIRIS

3. VČS ukládá výboru:

- a) vydat 3 čísla zpravodaje GLADIRIS
- b) vydat registr československých novošlechtění mečíků do r. 1990 v termínu do 30. 6. 1992
- c) zpracovat a vydat výsledky hodnotitelské ankety do 30. 7. 1992
- d) uspořádat celostátní výstavu mečíků v Luhačovicích 15. - 16. 8. 1992
- e) upustit od proplácení klasů vystavovatelům na celostátní výstavě
- f) projednat a provést potřebné organizační změny v souvislosti se změnou statutu organizace.

INFORMACE

o celostátní výstavě mečíků „GLADIOLUS 1992“, kterou pořádá naše SO ČZS GLADIRIS 15. a 16. srpna v kulturním zařízení ELEKTRA v Luhačovicích.

Žádám všechny členy, kteří se chtějí zúčastnit výstavy svými výpěstky, aby neprodleně po obdržení tohoto zpravodaje zaslali předběžnou přihlášku a dále prosím všechny členy, kteří jsou ochotni pracovat při přípravě výstavy ve čtvrtek odpoledne a v pátek 13. a 14. srpna a také při likvidaci výstavy v neděli odpoledne a v pondělí tj. 16. a 17. srpna a členy, kteří jsou ochotni pomáhat při prodeji vstupenek a jako pořadatelé v průběhu výstavy o informace na adresu:

Vedoucí výstavy, Petr Mimránek, 763 01 Mysločovice 169.

Všichni předběžně přihlášení obdrží propozice výstavy a budou zařazeni do seznamu vystavovatelů v připravovaném výstavním billetinu, který může obsahovat i Vaši reklamu.

Vystavené květy nebudou proplaceny. Prodej přebytků bude organizován individuálně s předpokládaným poplatkem 100 Kčs za jeden metr čtverečný prodejní plochy. Prostory pro prodej uvnitř kulturního zařízení jsou značně omezeny, proto můžete prodávat ve stáncích před kulturním zařízením. Všechny další informace, například ubytování, program výstavy a další budou obsahovat výstavní propozice.

NOVINKY MEČÍKŮ PRO ROK 1992

OD FIRMY SUMMERVILLES GLADIOLUS WORLD - WIDE

599 **BRAWNY** Klutey 1992 M

Barva sytě hnědá s nápadnou světle žlutou skvrnou a žebrováním. Otevírá 8 – 9 květů z 23 – 24 puků. Spodní květ je pravidelně nasazený, klas je dlouhý 71 – 76 cm. Silně voskovitý. (kandidát na Grand Champion)

313 **BROWN EYES** Lull 1992 E

Klasicky světle (buffy) žlutá se zářící hnědou v jicnu. Otevírá 6 – 7 nádherně zkadeřených kulatých květů se 17 – 20 puků na klasu délky 63 cm. Klasy jsou nesené na dlouhých, robustních stoncích, vhodných k řezu. Tvoří pěkné hlízy a velké dobře rostoucí bruty.

465 **CORAL EMBERS** Summerville 1992 M

Velice překrásná kombinace růžově pink a bílé. Na klasu dlouhém 76 cm otevírá 8 květů z 25 puků. Spodní květ je pravidelně nasazený. Velmi pěkně zkadeřený.

444 **DAYDREAMER** Lull 1992 M

Květ je mohutný, široce otevřený, tmavě pink s bílým hrdlem a zářivou bílou linkou. Otevírá 8 – 9 květů z celkových 26 – 27 puků na klasu dlouhém 81 cm. Otevřené květy měří 14 cm, jsou nádherně zkadeřené a dobře voskové. Nasazení spodního květu je pravidelné, květy jsou výborně upevněné na vysokém, pevném a k řezu vhodném stonku. Produkuje velké hlízy, velké a dobře klíčivé bruty. (Vyjimečně krásný)

512 **ELITE GOLD** MacKenzie 1992 LM

Doporučujeme Elite Gold pouze pro Kanadu a Anglii a chladnější oblasti USA. Bude-li pěstována v chladnějším klimatu, bude jednou z nejlepších výstavních odrůd. Může otevřít 8 – 9 květů, velkých 14 cm, spodní květ je pravidelně nasazený. Klas v délce 91 cm nese celkově 27 puků. Barva je čistě světle žlutá, bez nepatřičných zabarvení, květy jsou překrásně zkadeřené s výraznými žebry.

500 **FALLING SNOW** MacKenzie 1992 LM

Obrovská rostlina (182 cm) nese klas dlouhý 91 cm. Otevírá 9 květů o velikosti 14 – 15 cm z celkových 27 puků. Barva je čistě bílá, bílé jsou dokonce i prašníky a čnělky. Květy jsou mírně zkadeřené. Výborné je pravidelné nasazení spodního květu. Výborný je růst a rozmnožování.

335 **FOOLISH PLEASURE** Lull 1992 LM

Velmi silně a překrásně zkadeřený korálově lososový květ s čistě bílým hrdlem. Vytváří celkem 27 puků a snadno otevírá 9 nebo i více květů na klasu délky 86 cm. Vysoký přímý růst a vynikající množivost. (favorit pro soutěž 3 a 5 klasů)

326 **GLITTERING STAR** Repčík 1992 EM

Brilantově třpytivý, tmavě oranžový květ. Otevírá 6 – 7 květů z 18 – 19 puků na klasu průměrné délky. Květy jsou silně zkadeřené a silně voskové. Překrásný exot, ukazuje se jako slibný rodič. (Do zkoušek jsme jej obdrželi v roce 1988 a od této doby jsme jím byli okouzleni.)

412 GOLDEN GLORY MacKenzie 1992 M

Sesterský semenáč Golden Melody snadno otevírá 8 a více květů z 26 puků na klasu dlouhém 84 cm. Květy jsou umělecky tvarovány, krásně zkadeřeny. Spodní květ je pravidelně nasazen, květy jsou pevně uchyceny. (rezervní Champion)

314 GOLDEN MELODY Mackenzie 1992 EM

Semenáč Celebrity Tesoro slučuje nejlepší znaky a vlastnosti obou rodičů. Má všechnu krásu Celebrity, ale je tmavěji žlutý. Ztratil horší vlastnosti: volně přichycené květy, měkkost květů a nepřilíš rovný růst. Golden Melody tvoří přímo 84 cm dlouhé klasy s 9 otevřenými překrásně zkadeřenými květy z celkových 27 puků. Pravidelně nasazení spodního květu. Barva je sytější žlutě žlutá tmavnoucí do středu. Květ má průměr 11 cm. (Mohl by se zapsat do POP TEN již v prvním roce uvedení na trh.)

512 HEAVENLY SUNSHINE Sprinkle 1992 M

Jeden z opravdových obrů. Statná, vitální a snadno rostoucí rostlina dosahující výšky 183 a více cm. Produkuje klasy s dlouhými k řezu vhodnými stonky. Klasy květů jsou dlouhé 86 až 91 cm s 28 puky. Otevírá 9 květů o průměru 15 cm. Jsou světle žluté, zkadeřené, spodní květ je pravidelně nasazený. 9 puků je v barvě. Výborně množivý. (Tvoří děsivé výstavní klasy.)

416 HONEY Fairchild 1992 M

Honey gold je vysoký, statně rostoucí se silným, pevným stonekem a klasem dlouhým 71 cm. Nese 7 nebo 8 otevřených květů z celkových 23 puků. Květy jsou se zvláště silnou voskovitostí, kruhovitě otevřené, tmavě žluté. (Nejkrásnější ze všech tmavě žlutých. Naše doporučení je pro naprostou krásu.)

400 ICE CASTLE Lull 1992 L

Klasicky zkadeřený – supervýstavní bílý. Tmavě zelená, statně rostoucí rostlina se silnými přímými klasy, které nesou 28 puků na klasu dlouhém 84 cm. Otevírá 9 pravidelně uspořádaných květů s úměrným počtem puků v barvě. Velmi silně zkadeřený a silně voskový než si dokážeme představit. (určen pro největší vítězství.)

454 LADY IN RED Lull 1992 M

Tvoří pravidelné klasy s 9 otevřenými květy z 26 puků. Klas je dlouhý 86 – 91 cm. Květy jsou středně jemně červené. Tvoří neuvěřitelně perfektní klasy. Pochází z křížení PARADE x MATCHMYKER. Má dobrý zdravotní stav, vynikající vitalitu a je výborně množivý. (snad nejlepší červený, výborně rostoucí.)

532 PEACE Klutey 1992 M

Elegantně obrovský. Květy jsou přes 14 cm velké, klasy jsou perfektně stavěny a jsou více než 81 cm dlouhé. Barva je velmi elegantně světle lososově pink, smíchaná se světle žlutou v hrdle. Otevírá 8 lehce zkadeřených květů z celkových 24 puků. Spodní květ je pravidelně nasazený. Tvorba brutů a rozmnožování je vynikající.

373 PULCHRITUDE Klutey 1992 EM

Z velké hlízy tvoří pevné klasy, otevírá 8 – 10 květů z celkových 27 až 29 puků. Květy jsou pravidelně nasazené na klasu délky 76 – 78 cm. Elegantně zkadeřené květy jsou světle levandulové, tmavnoucí na obvodu oka. Oko je růžově fialové. (mečík vynikající krásy. Velmi snadno z okatých výstavních odrůd.)

466 RAJAH'S ROSE MacKenzie 1992 EM

Velmi tmavý růžový. Otevírá 8 – 10 květů z 28 puků. Květy jsou pravidelně od spolu nasazené, jsou lehce zvlněné a na okraji zkadeřené a jsou jednotně barvy. Klasy drží v chladničce.

412 SUMMER MORN Hothem 1992 L

Semenáč z křížnice ICE CAP x SUNSTAR produkuje klasy s 29 puky, klas je dlouhý více jak 92 cm, otevírá 10 květů od spodu pravidelně nasazených. Barva je světle krémově žlutá přecházející v tmavější žlutou v hrdle. Extrémně vysoký a vitální růst. Květy jsou lehce zkadeřené a překrásně tvarované.

463 SWEET LULLABY Lull 1992 M

Neobvyklý odstín starorůžové smíchaný s nevýraznou krémovou v hrdle. Otevírá 8 zcela silně zkadeřených květů pravidelně od spodu nasazených. Klas délky 76 cm nese 23 – 24 puků. Růst je intenzivní se širokými přímými listy. Dobře tvoří bruty, které snadno rostou.

200 DAWN Pletcher 1992 EM

Starodávná slonovinově bílá ve vynikajícím provedení. Tvoří pravidelné klasy, rostliny jsou 122 cm vysoké, na klasu délky 64 cm je 23 puků. Otevírá 7 – 8 květů od spodu pravidelně nasazených. Květy jsou silně voskovité a překrásně zkadeřené. Semenáč z AMY BETH.

204 FANCY FRILLS Summerville 1992 M

Překrásně zkadeřený, okraje květů sioně krajkově zkadeřené. Květ má dva odstíny zelené. Světlý odstín ve středu postupně tmavne k okrajům a vyvolává efekt „picotee“. Otevírá 7 květů z 21 – 22 puků. Má vynikající nasazení spodního květu. (Jako raní rosa.)

201 FIREFLY Hothem 1992 EM

Téměř dokonale jemně zkadeřený, čistě bílý květ s lehkým nádechem citronově žluté v hrdle. Klas délky 64 – 66 cm nese 23 až 25 puků s více než 8 otevřenými květy. Spodní květ je pravidelně nasazený. (Jedna z nejkrásnějších výstavních.)

254 LITTLE FIREBALL Lull 1992 E

Fantastická červená pixiola. Květy jsou silně zkadeřené a tak silně voskovité jen jak si dovedeme představit. Otevírá 6 výrazně středně červených květů z 18 puků na výborném klasu, který je vhodný k řezu. Ve skupině dekoračních odrůd bude patřit mezi nejlepší. Snadno se pěstuje.

298 LITTLE MOHEE hothem 1992 EM

Neobvyklé dva odstíny hnědé barvy, neobvykle tvarované petaly pocházející od rodičovské odrůdy PAPOOSE. Tvoří pěkně vyrovnané klasy s 19 puky a otevírá 6 – 7 silně voskových květů.

211 PRIDE Summerville 1992 M

Jeden z našich nejvýše hodnocených mečíků za poslední 3 roky. Květy jsou silně voskové, barva je slonovinově bílá a žlutá se zelenými nádechy. Otevírá 7 – 8 květů silně zkadeřených, od spodu pravidelně nasazených na klasu dlouhém 66 cm. Tvoří 23 puků. Vynikající zdravotní stav, vitalita a množivost. (Je tak krásná, že budete udiveni.)

Podle nabídkového katalogu přeložil a upravil: ing. Pavel TALICH

JAK SKLADUJI MEČÍKY

Ing. Pavel Talich

Mečíky pěstuji v nadmořské výšce asi okolo 400 m. Výsadbu hlíz provádím podle průběhu počasí v posledním týdnu měsíce dubna, nejpозději první týden v květnu. Řídím se fenologickou fází jableoní, na počátku jejich rašení, kdy je již půda prohřátá. Sklizeň hlíz mečíků probíhá přibližně v období posledního zářijového týdne.

Při sklizni rostliny vyrývám pomocí ryčících vidlí. Nadzemní část rostliny nad hlízou ihned odlomím a nůžkami zakrátím kořeny. Takto upravené hlízy spolu s brudem ukládám do papírových sáčků, které ponechávám otevřené. Sáčky postavím do papírových krabic. Sklizené hlízy suším podle počasí buď na balkóně, ale spíše v hale panelového bytu do té doby, než mohu odloupnout starou hlízu. Po odstranění staré hlízy současně odlupuji i svrchní slupku hlízy. Tím kontroluji i zdravotní stav hlíz. Zpět do sáčku ukládám pouze hlízy zdravé nebo hlízy, které jsou v malé míře poškozené bakteriozou. Tuto poznáme podle tvrdých, propadlých a leskle lakovitých hnědých skvrn, které jsou ostře ohraničené od zdravého pleťiva. Tato choroba je v podstatě kosmetickou vadou krásy.

Za velmi důležité opatření pokládám preventivní ošetření skladovaných hlíz proti třásněnce mečíkové, především tam, kde teplota skladovacího prostoru je 10° C a vyšší. Toto ošetření provádím krátkým nástřikem ACTELlicu ve spreji do sáčku s uloženými hlízami. Po ukončení skladování nemám problémy s vý-

skytem tohoto škůdce na hlízách. Jeho přítomnost poznáme podle práškovitého trusu, který vypadá jako skořicový prášek. A hlízy jsou vlivem sání třásněnek seschlé.

Oloupané, Actellicem ošetřené hlízy uložené v sáčku a papírové krabici skladuji v suchém panelovém sklepě při teplotě okolo 10° C. Mám proto určité problémy se seschnutím hlíz a poměrně s časným jejich rašením.

Při jarním loupání hlíz před výsadbou vyřazují nekompromisně všechny nemocné hlízy. Z nemocné hlízy nelze v žádném případě dopěstovat novou zdravou hlízu. Protože žádný chemický přípravek proti chorobám nemá léčebný účinek, nemůže již nemocnou rostlinu vyléčit. Všechny fungicidy mají pouze preventivní účinek, tj. že mají schopnost zabránit proniknutí infekce z prostředí do rostlinného organismu.

JAK TO DĚLÁM JÁ

Na výzvu redakce GI z předminulého čísla, ve kterém jsme otvírali rubriku Jak to dělám já, ohlas členů byl prakticky mizivý. Nepomohly ani osobní dopisy, ani dokonce použití „nenásilných dobcových metod“. Na zadané téma máme proto jen jeden příspěvek, ale přesto doufáme, že na další pěstitelský problém – Příprava hlíz mečíků k výsadbě (třídění, ošetření, moření) – přinese více krátkých návodů a zkušeností pěstitelů gladiolů.

Dnešní rubriku doplňujeme článkem př. Josefa Kunsta reagujícím na otázky výživy mečíků. Nejdřív však ke skladování hlíz.

K VÝŽIVĚ MEČÍKŮ

Josef Kunst

Reaguji jednak na článek Lubomíra Rýpara uveřejněný v č. 85/1991 časopisu Gladiolus, jednak na doporučení výroční členské schůze naší organizace a dávám k posouzení několik dalších úvah k výživě gladiolů.

Předně nesouhlasím s tím, že by gladioly neměly být živeny (slovo hnojeny je sice přípustné, ale nemám je rád) uměle – synteticky. Jistě víme, že skoro všechny rostliny potřebují ke svému zdárnému růstu mj. dusík, draslík a fosfor, a to v harmonickém poměru. Především fosfor považuji za jakýsi hormon naší planety, kterého je v použitelném stavu pro rostliny v přírodě nedostatek. Tento nedostatek použitelného fosforu se bude zvyšovat, neboť uvažována těžba z mořského dna bude v každém případě finančně nákladnější. Protože fosfor, resp. kyselina fosforečná (P₂O₅) je jedním z předpokladů řádného vývinu květenství rostlin, gladioly nevyjímaje, budeme se muset smířit s tím, že ho budeme v půdě doplňovat, a to mnohdy uměle. I v tolik potřebném hnoji či kompostu je fosforu relativně málo (není v harmonickém poměru k ostatním živinám) a mudeme-li chtít doplnit zásobu fosforu v půdě zapravením kompostu, můžeme půdu snadno předusíkovat.

Domnívám se, že v současné době půjde především o získání co nejdokonalejšího rozboru půdy a dodání chybějících živin podle výsledků tohoto rozboru.

Jistě víme, že hnůj či kompost není jednoznačný pojem a že bychom měli mít solidní představu o jejich složení. Zde k bližšímu objasnění uvádím několik základních údajů:

Dobry hnůj obsahuje: 75 % vody, 16 % organických látek, 8–9 % minerálních látek. Z rostlinných živin obsahuje: 0,4 % dusíku (N), 0,2 % kyseliny fosforečné (P₂O₅), 0,5 % draslíku (K₂O) a 0,5 % vápníku (CaO).

Chlévský hnůj z hluboké podestýlky bývá bohatší, může mít 0,7 % dusíku a až 25 procent ústrojných látek.

Výborný statkový kompost (ze statkového hnoje) mívá:

10–30 % vody, 70–90 % sušiny, 15–20 % organických látek z nichž 20–50 procent podíl humifikovaný, dále 0,4 až 0,7 % veškerého dusíku, z toho část dusíku ledkového. Dále 3–4 % vápna.

Zaroveň považuji za důležité informovat o ztrátách dusíku při zapracování hnoje či kompostu do půdy.

Zapracováno při suchém, teplém a větrném počasí

	zapracováno:	ztráty dusíku v %
a) čerstvý, slamnatý, dusíkem chudý hnůj	1. okamžitě	0
	2. po 2 hodinách	5 %
	3. po 6 hodinách	10 %
	4. po 3 dnech	15 %
b) dobře ošetřovaný kompost	1. okamžitě	0
	2. po 2 hodinách	20 %
	3. po 6 hodinách	45 %
	4. po 3 dnech	90 %

Kompostu a hnoji budeme připisovat rozhodující význam především pro zlepšení mechanických vlastností půdy, čímž v žádném případě nehodlám význam hnoje či kompostu snižovat, nebo dokonce znevažovat. Nejedná se však o všelék a domnívám se, že dobrý pěstitel by neměl s půdou experimentovat a měl by se naučit pracovat především s rozbořením půdy, doplněním chybějících živin, srovnáním půdní kyselosti či alkality. (4 kg páleného vápna na jeden ar pouze neutralizuje hodnotu kyselých spadů). Měl by věnovat péči mechanickému zpracování půdy, především okopávaním. Měl by se naučit pracovat s dostupnou literaturou a dodávat chybějící živiny do půdy kompostem o jeho složení má solidní představu, a potom synteticky.

U mečků hodnotíme především květy. Ti pěstitelé, kteří nemají k dispozici ani kompost, ani hnůj, ať nezoufají. Při dobré péči dostupnými prostředky (dobrý hnůj a kompost považují převážně za prostředek nedostupný) mohou docílit porovnatelných výsledků s těmi pěstiteli, kteří dobrý hnůj a kompost mají.

U použití kompostu jako hnojiva pro gladioly bez dodání kyseliny fosforečné můžeme docílit předávkování dusíkem a jak správně přítel Bayer uvádí, přebytek určitého prvku lze obecně považovat za větší závadu než jeho nedostatek.

PĚSTOVÁNÍ MEČKŮ PRO VÝSTAVY

J. Howard Cook

Příležitostně se někteří lidé zeptají: Co Vás tak okouzilo na pěstování mečků pro výstavy? - Jistě to není podnik, který se vyplácí a není snadné pochopit, jak je důležité získat ocenění Grand Champion Award.

Zda se vyplácí pěstovat mečky pro výstavy, záleží, jak se k této otázce člověk sám postaví. Život by byl pro mne nudný, kdyby mou jedinou odměnou byly příjmy v účetní knize.

Jestliže vaší jedinou pobídkou je nejvyšší cena na výstavě, logicky se uchýlíte k pěstování 10 až 12 odrůd s největší nadějí na výhru. Přesto většina vystavovatelů připustí, že oni sami pěstují až příliš mnoho různých variet. Proč?

Mám velké štěstí, že jsem poznal mnoho z těch nejlepších vystavovatelů ze Spojených států a Kanady. I když již tito pěstitelé získali pověst hlavních vítězů, stále se snaží zdokonalovat vlastnosti svých mečků. S ostatními vždy dychtivě diskutují o různých pěstebních praktikách, nových odrůdách, slibných semenáčcích nebo o čemkoli, co se týká mečků. Ani nás nepřekvapí, že jsou úspěšní i v jiných oblastech svého snažení; dalo by se dokonce říct, že je to jejich životní styl.

Co tyto jednotlivce motivuje k jejich snažení? Odhodláni pěstovat a vystavovat ty nejlepší mečky, které vypěstují. Výstavy jsou důležitou součástí takového podnikání, protože umožňují vystavovatelům srovnávat své úspěchy s úspěchy konkurence. Výstavy mečků mne sblížily s touto jedinečnou skupinou lidí. Jsem vděčný za tento zajímavý a oceňovaný příspěvek k mému životnímu stylu.

Dokonalé místo pro pěstování mečků má jen několik málo pěstitelů mečků. Pak je hlavním úkolem zvolit si takové místo, které je nejméně nevhodné. Tím ale není míněno, že pro úspěch je nutné dokonalé umístění pozemku, spíše však volba vhodné

alternativy. Většina pěstitelů se ve skutečnosti setkává s řadou překážek, ale nevzdávají se. Místo toho kombinací zdravého rozumu, důvtipu a vůle, odhodláni zvítězit buď překonají, nebo významně napomohou k vyřešení takových problémů.

Gladioly žádají hodně slunečního svitu, alespoň 75% dostupného světla, a hodně prostoru. Když se pěstují na zastíněných plochách, blízko domů, stromů, u vysokých keřů, zaplevelené, nejenže budou vytáhlé s větším množstvím listů a méně květy, ale v důsledku nedostatečné cirkulace vzduchu se může zdravotní stav kultury stát značným problémem. I když gladioly žádají hodně vlhkosti, zvláště 1,5 měsíce před kvetením, přebytek vláhy se musí odvádět drenáží. Jako většina zahradních plodin i mečky jsou nepříznivě ovlivněny, zůstanou-li někde dnu po sobě na zamokřeném pozemku. Z tohoto důvodu je výhodné, jsou-li gladioly vysázené na vyšším místě nebo na mírném svahu. Když už se gladioly musí vysázet na plochem nebo níže položeném místě, já bych dal přednost alternativě, když už se tento pozemek špatně odvodňuje: bylo by rozumné zvýšit tento záhon o 20-25 cm přihozením zeminy z okolních ploch (není třeba uvádět, že toto řešení je použitelné jen na velmi malé ploše).

Drenáž se dá vylepšit přidáním hrubého písku, organické hmoty nebo obojího do půdy. I když někteří pěstitelé si raději najímají pozemek k pěstování. Toto praktikují i já již téměř 40 let z těchto důvodů: vhodnější místo, lepší půdní typ, více možností pro střídání kultur, atd. Nejlépe by to bylo vyjádřeno celkovou flexibilitou. Samozřejmě i toto řešení má své nedostatky, ale z mého pohledu výhody dalece převyšují nevýhody.

Pěstitelé - zvláště ti nezkušení nebo jen s omezenými zkušenostmi - chtějí znát jména odrůd, které jim doporučím, aby pěstovali. V zemi s tak rozličnými pěstebními podmínkami jako jsou Spojené státy se vždy nemusí osvědčit stejně dobře zvláštní výběr odrůd mimo známou lokalitu. Toto se může zdát trochu zavádějící, proto jinými slovy: Když se nějaké odrůdě daří mimořádně dobře za určitých podmínek, neznamená to, že se jí bude dařit stejně dobře i všude jinde. Ostatní pěstitelé, jako i já sám, si proto ověřují chování odrůd v extrémních podmínkách.

Každoročně jsou v zímním čísle NAGC Bulletinu uváděny výsledky symposia o vystavovaných odrůdách v tom kterém roce (Large and Small flowered - Pixiola - Gladiolus Symposium of exhibition varieties). Více než 30 pěstitelů z celých Spojených států a Kanady zde předkládají své vědomosti a zkušenosti, aby poskytli tyto informace pro váš prospěch. V tomto zímním čísle jsou také uvedeny tipy vynikajících porotců a pěstitelů pro výstavy. Tito odborníci zde uvádějí 10 nejlepších tipů pro soutěže Grand Champion, Pixiola Champion a Recent Introduction Champion.

V tabulkách jsou uváděny vítězné odrůdy z výstav v uplynulém roce. I když se tyto odrůdy osvědčily v různých podmínkách, v mnoha různých oblastech, nejlepší sázkou zůstává však: vypěstovat si je sám. Navrhuji vám, jestli máte omezené místo, kde můžete pěstovat mečky, zaměřte se na PIXIOLA-odrůdy. Na pozemek umístíte až 3x tolik rostlin, než byste mohli pěstovat v případě velkokvětých odrůd. Rovněž se s nimi snadněji manipuluje, transport je možný i v nových malých automobilech.

Úspěch při pěstování gladiolů pro výstavy závisí ve velké míře na tom, zda máme ty nejlepší hlízy, které lze získat. Tím mám na mysli hlízy, které jsou nejhodnější v daných konkrétních podmínkách. Jestliže jsou mečky přeneseny z jedné oblasti do jiné, nejen odrůdy reagují na tuto změnu různě, ale i různé velikosti hlíz snášejí tento převod různě. Starší a velké hlízy často vyžadují jednu sezónu k aklimatizaci.

Hlízy střední velikosti jsou méně ovlivnitelné, zatímco malé hlízky a brut jen málo nebo vůbec.

S nákupem hlíz začněte jen u pěstitelů, o kterých je známé, že mají vysoce kvalitní hlízy (zeptajte se kteréhokoliv vítěze, oni vědí, kde lze získat nejlepší hlízy, a obvykle jsou netrpěliví, aby tuto informaci předali dále). Zvláště buďte opatrní před hlízami, které jiní vyhodili, nebo před hlízami od nezkušených pěstitelů. Tato sadba často nebývá v dobrém zdravotním stavu a vy si tím můžete zavést na svůj pozemek choroby a škůdce, kterých se pak velmi obtížně snažíte zbavit. Špatná kvalita není nikdy výhodná koupě, i kdyby to bylo zadarmo, protože v průběhu času ta cena může vystoupit dosti vysoko.

Pořídte si nějaké hlízy různých velikostí ze dvou až tří různých zdrojů. Provádějte si pak záznamy, kam budete zaznamenávat zdroj, počet hlíz každé velikosti, které jste nasadil, počet hlíz, které se odlišovaly vzrůstem za vegetace, počet a kvalitu sklizených hlíz. Je také důležité sledovat a kontrolovat, jak se těmto hlízám daří druhým rokem na vašem pozemku. Tento jednoduchý pokus vám pomůže zjistit nejlepší zdroj, nevhodnější velikost hlíz a nevhodnější odrůdy pro další pěstování.

Protože také povětrnostní podmínky mají velký vliv na výsledky, podobná sledování by měla být provedena nejen jednou.

Jestliže se u kultury objevily nemoci, je vhodné, bez ohledu na to, kde byly hlízy získány, v dalších letech změnit lokalitu pro výsadbu.

Mnoho uváděných faktorů, jako např. velikost pěstební plochy, půdní typ, použité vybavení, zeměpisná poloha apod., přes podrobnosti o přípravě půdy, způsob výsadby by spíše bylo matoucí než informativní. Místo těchto podrobností budu raději komentovat, proč provádím určité postupy, takže čtenář si může učinit vlastní závěr.

Sám jsem se přesvědčil, že věrně napodobování metod někoho jiného jen zřídka přinese uspokojivý výsledek, zatímco vlastní řešení daného problému může být zajímavé a také vás váš výsledek nakonec potěší.

To, co já považuji za nevhodnější místo pro pěstování mečíků v této oblasti, má dosti těžkou jílovitou půdu na štěrkovém podkladě. Aplikací organické hmoty (práškový vápenec, je-li pH test pod 6) před orbou, spolu s mulčovacími materiálem z minulých sezón, se půda zlepšila natolik, že je pak radost s ní pracovat a je velmi produktivní.

Dooral jsem doufám 2 až 3 týdny před výsadbou do hloubky alespoň 30 cm. Pozemek se ponechá tak nahrubo - zpracování by zem jediné opět otužilo. Jestliže chemický rozbor půdy neindikuje, že hodnota živin - N-P-K - se nachází pod průměrnou hodnotou, nehnojíme.

I když často je potřeba přidávat draslo, případně fosfor, ale dusík se nikdy nepřidává. Žádná jiná kultivační metoda mi nepřinesla tak kvalitní gladioly, jako středně vyhnojená půda v kombinaci s vysokou vlhkostí. Avšak NEDEJTE SE SVĚST tímto návodem, protože hlinitá půda s přiměřeným množstvím organické hmoty mimořádně dobře udržuje živiny, zatímco na lehkých nebo písčitých půdách by se tyto živiny rychle vyluhovaly.

Je-li potřebné přihnojení, hnojivo se rozhodí těsně před brázdováním pro výsadbu hlíz, pak se pozemek zpracuje rotavátorem do hloubky 15 cm. Tím se nejen usnadní příprava brázd, ale zbavíme se i plevele, který již začal klíčit.

Hustota brázd i hlíz v brázdě záleží na velikosti pozemku a použitém vybavení. Větší rostliny potřebují více místa. Hlízy pro květy k výstavám se sadí do hloubky 6 palců = 15 cm. Většina těchto jedinečných hlíz mívá více než 1 oko. Ale jen zřídka

dosáhnou květy předpokládané kvality, ponecháme-li vyrůst více než 1 oko. Proto před výsadbou se mohou ta oka, která jsou navíc, vyříznout. Dávám přednost vyloupení těchto oček, protože je třeba nejdříve odstranit slupku a tím mohou určit hlízy s příznaky nemoci, které vyhadují. Jestliže prorůstající boční výhonky vylamujete, provádějte to opatrně, aby nedošlo k vytažení hlízy. Pixiolové odrůdy jen zřídka vyžadují toto vyřezávání oček. Jestli ale přesto vytvoří více výhonků než obvykle, ty přebytečné vylámejte.

V kultuře nepoužívám žádný herbicid, protože plevel není vážný problém. Mělká kultivace za horkého slunného dne zahubí většinu plevelu.

Insekticidy a herbicidy by se měly používat preventivně, proto je důležité začít s postřikem aspoň ve fázi 3. listu. Jsou-li již patrní škůdci nebo posáté listy, obvykle už bývá pozdě. Postřik je účinnější časně zrána nebo navečer, když jsou listy vlhké. Stříkání použitých postřiků 2 různými insekticidy zabrání vytvoření odolnosti k určitému postřiku.

NESTŘÍKAT otevřené nebo částečně otevřené květy.

NEPOUŽÍVAT silnější koncentraci, než jaká je doporučena, protože tento postřik může popálit listy.

Snad jsem se měl o tomto problému zmínit už dříve - sledujte pečlivě kulturu během vegetace a vytáhněte a zničte rostliny, na jejichž listech se objevily světlé čárky nebo podélné skvrny. Rovněž tak rostliny opožděné ve vývoji. Podobně zničte rostliny rostoucí v okruhu nebo se stáječícimi se nebo deformovanými rysy. Tyto příznaky indikují přítomnost choroby, která může být přenesena škůdci na zdravé rostliny.

Ve fázi 5 nebo 6 listu se k rostlině přihrne alespoň 10 cm půdy a pak se mulčuje. Již přes 30 let obhajuji mulčování nejen pro gladioly, ale pro všechny zahradní rostliny. Ten zvláštní přídavek, přínos organické hmoty pro naši těžkou, jílovitou zem určitě není přehnaný. Pro mulčování si můžeme vybrat z mnoha materiálů, já považuji za nejlepší ten nejlevnější a nejsnáze dosažitelný. Nepřehlédněte místní skládku. Jestliže se kultura musí ve vláze plně spolehnout na Matku Přírodu, pak mulč je skutečně nutný.

Vyvázaní jednotlivých květních stonků ochrání květenství před zlomením nebo poškozením květů navzájem při silném větru. Tím se rovněž udrží vzpřímená poloha.

Za horkých dnů a chladných nocí může nastat problém křivení květenství. Většina těchto zakřivení se dá napravit, když se to provádí opatrně za vysokých teplot. Neprovádějte tyto opravy za chladu časně zrána, kdy jsou pletiva velmi křehká. Kritické období pro zakřivení nastává, když květenství vystupuje z listů. V této fázi se stonky mnoha odrůd mohou prodloužit za 24 hodin o 15 až 20 cm i více. Tato mladá květenství jsou velmi ohebná, ale nejsou pevná natolik, aby se sama vzpřímila. Upevněním báze květenství k rostlině a 12,5 až 15 cm nad tímto úvazkem k tyči se obvykle zabrání zakřivení nebo dokonce zlomení květenství. Po tomto rychlém prorůstání se stonek zpevní a lze ho přivazovat dále k této tyči obvyklým způsobem. Budete mile překvapeni výsledky své práce a pokusů. Také se vyplatí vyhledávat uvězněné vrcholky květenství mezi listy. Jestli nejsou včas ručně uvolněny, tyto květní pupeny budou nakonec poškozeny nebo se dokonce zlomí. K tomuto jevu dochází za velmi suchého počasí, kdy listy bývají tuhé a suché.

Za nevhodnější čas pro řez gladiolů považují dobu časně zrána. Jenže většinou to není možné pro rozvrh jiné práce. Proto jsem si zvykl začínat s řezem v době západu slunce a této době také dávám přednost. Navečer je ještě dosti teplo a nehrozí takové nebezpečí poškození při řezu, jako tomu bývá ráno, kdy také řez trvá mnohem déle právě vzhledem k možnému poškození květů.

Dalším obvyklým postupem, který se mi osvědčil, je SELEKTIVNÍ MNOŽENÍ. Při řezu kontroluji každý květ, zda má žádané vlastnosti, jako je čistota listu, vzpřímenost květního stvolu a jeho délka a délka květenství, počet květních pupenů, přiměřený počet dobře vyvinutých otevřených květů, správné vybarvení a tvar květů. Jasná barva květů je to hlavní, navíc to obvykle značí, že se jedná o zdravou rostlinu. Tyto rostliny, které vykazují nejvíce těchto zvláštních požadavků, si označuji a při vyrývání hlíz si je oddělím i jejich brut. V každé odrůdě jich nebude moc, které budou vykazovat tento „vrchol dokonalosti“, snad jen jedna nebo dvě hlízy, nebo dokonce vůbec žádná. Konec konců účelem je rozmnožovat JEN ty úplně nejlepší rostliny.

Můj způsob přepravy květů na výstavy vyžaduje, aby byly pevné, proto je každý květní stvol s květenstvím připevněn k bambusové tyči a pak umístěn v nádobě s teplou vodou (110 °F 40-45 °C) a uskladněn v chladné místnosti. Protože nemám chladicí zařízení, používám buď sklep nebo garáž, podle toho, kde je vhodnější teplota.

Několik vystavovatelů posílá své květy na výstavy letecky, většina je dopravuje v autech. Někteří je převážejí v nádobách s vodou, jiní nasucho, podle toho, čemu dává vystavovatel přednost. Já převážím plně otevřené květy v kufru nasucho, umístěné na příčné tyči s květy směrem k podlaze. Květy, které nejsou plně otevřené, přepravuji v nádobách s vodou v autě, aby využily světla a tepla v autě.

Bez ohledu na způsob přepravy, na výstavu by se mělo dorazit alespoň 3-4 hodiny před zavírací dobou. Květy by se měly přenést okamžitě po dojezdu do výstavní budovy do nádob s čerstvou vodou, aby si přivykly na teplotu v budově. Po malém občerstvení a chvilce odpočinku by gladioly měly být připravené pro aranžérské úpravy.

Příprava gladiolů pro výstavy začíná brzy, dokonce ještě před výsadbou hlíz. Po sloupnutí slupky z hlízy lze pozorovat příznaky chorob na hlíze. Po výsadbě se ujistěte, zda prorůstajícím výhonkům nebrání kameny, které je mohou poškodit. Provádějte správnou ochranu proti chorobám a škůdcům. Odstraňujte boční výhonky, ale ne pochvy. Květní výhonky připevňujte k tyčím, aby rostly rovně, vzpřímeně, a aby se zabránilo jejich křivení. Než začnete osvobozovat uvězněnou špičku květenství ze zajeří listů, ubezpečte se, že je dostatečné teplo (72 °F - 22°C nebo více), aby bylo pletivo dostatečně flexibilní. Často dokonce i značné ohnutí lze překonat tím, že se vrchol nechá zavadnout, pak je narovnáme upevněním k tyčce. Řezané květy umístěte v nádobách s vlažnou vodou a uskladněte je v chladné místnosti k otužení. Při aranžování pozorujte květy jak zepředu, tak zezadu v zrcadle.

Na výstavách někteří vystavovatelé váhají a neodstraňují odkvetlé spodní květy květenství. Někteří porotci se k tomuto postoji staví kriticky a příslušně penalizují tyto vystavovatele.

Výstavy jsou důležitou součástí tohoto podnikání. Nejste-li dosud vystavovatelem, přicházíte o zkušenost z ocenění vaší snahy.

Zkuste to - možná, že se vám to zalíbí!

Fotografiemi ing. Š. Merky si připomínáme atmosféru národní výstavy mečíků BOHUMÍN 1991.

POZVÁNÍ NA VÝSTAVU

Základní organizace ČZS Nemyčeves – Vitiněves pořádá 22. speciální výstavu mečíků ve dnech 15. – 16. srpna 1992 v Sokolovně v Nemyčevsi.

Doplňkem výstavy bude: karlovarský porcelán, samostatná expozice jířin, soutěž vystavovatelů o nejkrásnější bílý květ mečíků, prodej zahrádkářských přebytků, možnost prodeje soukromých podnikatelů.

Květy budou vystavovat přední pěstitelé, v expozicích nebude chybět špičkový tuzemský i světový sortiment včetně novošlechtění.

Výstava bude otevřena od 8 do 18 hodin.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Naším jubilantům, kteří slavili svá výročí v první polovině letošního roku přeje redakční rada pohodu, štěstí, zdraví a radost z letošních květů.

50 let

Václav Kalista	Nový Bohumín
Helena Kubičková	Otrokovice
František Michálek	Slatiňany
Ing. Milan Prachař	Dolní Lutyně
Stanislav Škuca	

55 let

František Galík	
Ladislav Žáček	Fryčovice

60 let

František Kovařík	Zlín
Ing. Ladislav Muška	Bratislava
Karel Utratil	Praha

65 let

Jiří Jíra	Nový Kostel
-----------	-------------

Vážení čtenáři,

jak jste si už všimli, nedaří se nám do držovat pravidelnost ve vydávání našeho zpravodaje, což je způsobeno hlavně opožděnou dodávkou materiálů k tisku. Navíc výroba je stále finančně náročnější, proto výbor už loni zvažoval možnost úspornějšího hospodaření. V důsledku toho bylo přijato usnesení, že místo jednoho čísla zpravodaje za rok 1991 členové obdrží Katalog kosatců. Ti, kteří si ho už koupili, se mohou cítit trochu ošizení, ale určitě najdou využití i pro druhý výtisk (pro poznámky, dárek, odprodej apod.).

Výroční členská schůze se v únoru usnesla, že letos vyjdou jen tři čísla zpravodaje, abychom vystačili s těmi finančními prostředky, které organizace má k dispozici. Věříme, že tato vynucená okolnostmi řešení se setkájí s Vaším pochopením.

Redakce zpravodaje

REGISTRACE ODRŮD AMATÉRSKÉHO NOVOŠLECHTĚNÍ

Upozorňujeme všechny členy, kteří se zabývají šlechtěním mečíků, že je nezbytné provést registraci svých odrůd u registrátora, kterým je o. l. r. 1992 Petr Mímránek. Jen tyto odrůdy budou považovány za oficiální odrůdy amatérského novošlechtění, budou mít garantováno jméno a autorství, mohou soutěžit na výstavách Gladirisu a získávat ceny Gladiris. Každý šlechtitel může v jedné sezóně zaregistrovat nejvýše 10 odrůd. Vzhledem ke skluzu registrace v předchozím roce posouváme letošní termín registrace na 30. 8. 1992.

Materiály zašlete na adresu registrátora:

Petr Mímránek

763 01 Mysločovice 169